

Berekenend tellen

Betrouwbare cijfers over de hoogte van de voorraad zijn niet alleen noodzakelijk om de juiste waarde in de financiële boeken te krijgen, ze voorkomen ook misgrijpen. Het magazijn één of twee keer per jaar platleggen om alle artikelen te tellen, is echter niet meer nodig. Software en statistiek helpen het telwerk binnen de perken te houden.

34

Marcel te Lindert

Een enkele keer verschijnen ze in de pers, maar heel vaak ook niet: schandalen waarbij bedrijven kunstmatig hun administratieve voorraad opkrikken, terwijl de werkelijke voorraad bewust laag wordt gehouden. Door op deze manier extra vermogen te creëren, dat er in werkelijkheid helemaal niet bestaat, proberen de bedrijven hun jaarcijfers wat op te opvijzelen. Om dit soort misstanden te voorkomen, is het noodzakelijk om eens per jaar of misschien eens per twee jaar te controleren of de administratieve voorraad in overeenstemming is met de fysieke voorraad in het magazijn. Daarnaast kan ook omwille van de leverbetrouwbaarheid geen kwaad om af en toe de voorraad te tellen. Stel je voor dat je net een order hebt geaccepteerd, omdat het warehouse management systeem (WMS) aangeeft dat er genoeg op voorraad ligt, maar dat in werkelijkheid de stellingen leeg blijken te zijn. Leg dat maar eens uit aan de klant.

In veel magazijnen is het nog steeds gebruikelijk om één of meerdere keren per jaar de boel plat te leggen en gedurende één of twee dagen de totale voorraad te tellen. Deze activiteit wordt ook wel aangeduid met de term 'fysical counting'. Heel wat bedrijven zullen vanwege de jaarwisseling net zo'n grootscheepse oefening achter de rug hebben. Schoen en kledingfabrikant Timberland, dat zijn Europees distributiecentrum in Enschede heeft, deed het tot enkele jaren geleden niet anders. "Eén of twee

keer per jaar werd alles bevroren en werd tijdens het weekend elk artikel in het magazijn geteld", vertelt Harold Heutink. "We begonnen dan op vrijdagavond en werkten het hele weekend door, met eventueel een uitloop op maandag. Onze medewerkers werden dan met briefjes naar een bepaalde locatie gestuurd om de artikelen daar te tellen. Als een medewerker klaar was, werd een tweede controleur naar dezelfde locatie gestuurd. Stemden deze twee tellingen niet met elkaar overeen, stuurden we nog een derde controleur op pad." Sinds vierenhalf jaar gebruikt Timberland het WMS-pakket PkMS van Manhattan Associates. Met ondersteuning van dat pakket wordt niet langer de methode fysical counting, maar 'cyclecounting' toegepast. De artikelen worden niet eens per jaar allemaal tegelijk geteld, maar beetje bij beetje gedurende het hele jaar. Het WMS houdt nauwkeurig bij wat al wel en wat nog niet is geteld. Heutink licht dit graag toe: "Ons magazijn telt vier hallen met rijen 'cartonracks'. Wij kunnen zelf bepalen welke rij op welk moment wordt geteld. De rij die aan de beurt is, wordt dan in het WMS afgesloten. In het pick-gebied, dat bestaat uit zeven zones, genereert PkMS zelf cyclecountopdrachten als er voorraadverschillen worden geconstateerd. We hoeven dus niet meer het hele magazijn stil te leggen, maar kunnen gewoon tijdens de dagelijkse gang van zaken tellen."

VOORRAADVERSCHILLEN

Het voordeel van een WMS-pakket als PkMS is dat elke cyclecount direct wordt vastgelegd, zodat ook later de resultaten nog zijn op te vragen. Daarnaast wordt het systeem ook gebruikt voor het achterhalen van de oorzaak van voorraadverschillen. Indien blijkt dat de administratieve voorraad niet klopt met de fysieke voorraad, kijken Heutink en zijn medewerkers of bij de goederenbewegingen in het verleden misschien iets vreemds is gebeurd. Als de fysieke voorraad bijvoorbeeld lager is dan in de boeken staat, kan de oor-

warehouse
logistics

Een project van Fraunhofer-IML,
IPL Consultants,
Fördern und Heben
en Transport+Opslag
www.warehouse-logistics.com

zaak zijn dat artikelen op een andere plek zijn weggezet dan in het systeem is aangegeven. Als de artikelen niet worden teruggevonden, wordt het voorraadverschil afgeboekt van de administratieve voorraad. Mochten de artikelen alsnog weer opduiken, zijn ze eenvoudig weer te voeren.

Onlangs nam Timberland een nieuwe versie van PkMS in gebruik die nog meer functionaliteit biedt voor cyclecounting. Hiermee is het mogelijk telopdrachten per artikel of per locatie te genereren. Eventueel kan het systeem zodanig worden ingericht, dat het zelf aangeeft wat een geschikt moment is om te tellen. Dat kan het geval zijn als de voorraad van een artikel laag is, zodat tellen niet al te veel tijd kost. "Deze nieuwe versie is nu vier weken operationeel", vertelt Heutink. "De nieuwe cyclecountmodule gebruiken we nog niet, maar wellicht dat dit nog gaat gebeuren."

SNEL- EN LANGZAAMLOPERS

Een organisatie die zich volop heeft verdiept in de problematiek rond cyclecounting, is KPMG Statistical Assurance.

Deze groep wiskundigen, bedrijfskundigen en economen ondersteunt de accountants en andere divisies van KPMG met kennis over statistiek en andere kwantitatieve methoden. Zo zijn bij enkele grote magazijnen statistische technieken ingezet om met zo min mogelijk inspanning een zo betrouwbaar mogelijke voorraad telling te verkrijgen. Volgens Maarten Steemers, die als partner leiding geeft aan KPMG Statistical Assurance, is er de afgelopen jaren al veel verbeterd op het gebied van voorraadadministratie. "Door toepassing van warehouse management systemen en verbeterde inslag- en opslagprocessen is de voorraadadministratie een stuk nauwkeuriger geworden."

Er zijn inmiddels heel wat softwarepakketten die ondersteuning bieden aan cyclecounting, merkt Steemers: "Een veel gebruikte methode is dat artikelen worden onderverdeeld in A-, B- en C-categorieën. De A-categorie bestaat uit snellopers, de B-categorie uit langzaamlopers en de C-categorie uit artikelen die nauwelijks van hun plaats komen. Wat je ziet vervolgens ziet is dat artikelen uit de A-categorie het vaakst en artikelen uit de C-categorie het minst vaak worden geteld. Met als randvoorwaarde dat elk artikel tenminste één keer per jaar wordt geteld."

STATISTIEK

Eén keer per jaar de voorraad tellen, is voor veel bedrijven echter niet genoeg. Voor een farmaceutische groothandel bijvoorbeeld is het belangrijk om op elk moment exact te weten welke medicijnen wel en welke niet op voorraad liggen. "Dit soort bedrijven heeft op elk gewenst moment behoefte aan een hoge betrouwbaarheid, niet alleen die ene keer per jaar dat de voorraad is geteld", merkt Steemers op. Met behulp van statistiek is het mogelijk om met geringe inspanning op elk willekeurig moment een hoge betrouwbaarheid te garanderen. Het achterliggende idee is dat slechts enkele posten (artikelnummers, locaties) geteld worden en dat op basis daarvan met statistische technieken een uitspraak wordt gedaan over de voorraadbetrouwbaarheid van alle posten.

Het pakket Cycle Count Pro van softwarehuis Infolog is een pakket dat op bovengenoemde wijze werkt. In dit pakket is het mogelijk om vooraf de gewenste voorraadbetrouwbaarheid in te stellen, bijvoorbeeld 98 procent. Vervolgens doet Cycle Count Pro een voorstel om een bepaald aantal posten te tellen, afhankelijk van criteria zoals omloopsnelheid. Op basis hiervan doet het pakket, zoals gezegd, met statistische technieken een uitspraak over de betrouwbaarheid van de hele voorraad. Ligt die onder het gewenste niveau, dan zal het pakket vaker telopdrachten genereren om het getal op te krikken. Ligt de voorraadbetrouwbaarheid onder het gewenste niveau, dan zal het pakket adviseren om minder vaak te gaan tellen.

Er is geen diepgaand onderzoek naar verricht, maar voor zover bekend is Cycle Count Pro het enige pakket dat op deze manier werkt. KPMG Statistical Assurance heeft de statistische technieken beoordeeld en in orde bevonden, waarna de divisie Information Risk Management het pakket als geheel heeft beoordeeld. Als gevolg daarvan is het pakket afgelopen zomer door KPMG gecertificeerd. ■